

Olsztyn, 21.01.2020 r.

PS-VI.431.1.83.2019.MP

Pani
Anna Kalinowska
Kierownik
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Nidzicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.1146.2019 z dnia 26 listopada 2019 roku /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Marzena Przybylska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Lilla Kondrusik – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, ul. Traugutta 13, 13 -100 Nidzica.

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 4 grudnia 2019 roku i zakończono w dniu 6 grudnia 2019 roku. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto organizację wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w świetle przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1111 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) PCPR/Centrum/kontrolowana Jednostka/Jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,
- 2) Kierownik/Kierownik PCPR/Kierownik kontrolowanej Jednostki – co oznacza: Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy – panią Annę Kalinowską,
- 3) Organizator – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, wyznaczone przez Starostę Nidzickiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim,
- 4) koordynator – co oznacza: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w PCPR,

- 5) osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą/rodzinną pieczę zastępczą – co oznacza: rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy,
- 6) regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,
- 7) Powiat – co oznacza: Powiat Nidzicki;

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Anny Kalinowskiej – Kierownika PCPR. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji merytorycznej, informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez wyżej wymienioną osobę oraz akta osobowe w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe koordynatorów i psychologa.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem.**

USTALENIA KONTROLI

1. Dokumenty organizacyjne kontrolowanej Jednostki.

W okresie podlegającym kontroli strukturę organizacyjną oraz zakres zadań kontrolowanej Jednostki określał *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy*, przyjęty Uchwałą nr 199/2012 Zarządu Powiatu Nidzickiego w dniu 23 sierpnia 2012 r., wraz ze zmianami przyjętymi Uchwałami:

- Nr 154/2016 Zarządu Powiatu w Nidzicy z dnia 7 lipca 2016 r., a następnie,
- Nr 3/10/2018 Zarządu Powiatu w Nidzicy z dnia 11 grudnia 2018 r. **/akta kontroli str. 2-20/.**

W regulaminie uwzględniono ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wskazano wynikające z niej zadania Organizatora, w tym w zakresie wsparcia udzielanego rodzinnej pieczy zastępczej. W strukturze organizacyjnej kontrolowanej Jednostki wyodrębniono Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Szczegółowe zadania realizowane przez pracowników Organizatora zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę określono w ich zakresach czynności, natomiast w przypadku pracowników zatrudnionych na podstawie umowy zlecenie, w stosownych umowach.

2. Stan zatrudnienia pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, realizujących zadania z zakresu udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym, stanowiącym **akta kontroli str. 21-24**, w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej w kontrolowanej Jednostce realizowali:

- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – pięć osób, łącznie w wymiarze 5 etatów,
- starszy pracownik socjalny – jedna osoba (w wymiarze jednego etatu, od 01.12.2019 r. w wymiarze ¼ etatu),

- aspirant pracy socjalnej – trzy osoby, łącznie w wymiarze 2 i 3/4 etatu,
- pedagog – jedna osoba zatrudniona na umowę zlecenie,
- psycholog – jedna osoba w wymiarze 1/4 etatu.

Praca koordynatorów wykonywana była w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, co zgodnie jest z zapisami art. 79 ust 2 ustawy.

3. Zgodność zatrudnienia koordynatorów z wymaganymi kwalifikacjami oraz zapewnienie im szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Z analizy dokumentacji kadrowej wynika, że osoby zatrudnione w Centrum jako koordynatorzy, posiadały kwalifikacje niezbędne do pracy na tym stanowisku, zgodnie z wymogami określonymi w art. 78 ust. 1 ustawy /**akta kontroli str. 25-28**/. Akta osobowe trzech koordynatorów zawierały także oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich warunków określonych w art. 78 pkt 2-4 ustawy, to jest o:

- niepozbawieniu/nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- braku nałożonego obowiązku alimentacyjnego,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Natomiast w przypadku dwóch koordynatorów nie stwierdzono oświadczeń, o których mowa powyżej. Jednakże z uwagi na fakt, że Kierownik, w trakcie trwania czynności kontrolnych przyjął stosowne oświadczenia w sprawie spełniania ww. warunków od tych osób, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych w tym zakresie. Pouczono Kierownika o obowiązku przestrzegania i wypełniania zapisów ustawowych, w tym weryfikowania warunków, o których mowa w przepisach prawa, przed zatrudnianiem nowych pracowników.

Ustalono, że praca koordynatorów nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, zgodnie z art. 79 ust. 3 ustawy. Koordynatorzy nie prowadzili również postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez Powiat, czego nie dopuszcza art. 79 ust. 4 ustawy /**akta kontroli str. 25-28**/.

Ustalono, że Organizator, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 14a ustawy, zapewniał koordynatorom możliwość podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, których wykaz stanowią **akta kontroli str. 25-28**.

W teczkach osobowych pracowników znajdowały się stosowne zaświadczenia o uczestnictwie w tychże formach doskonalenia zawodowego.

Ponadto z oświadczenia złożonego przez Kierownika wynika, że w okresie podlegającym kontroli w PCPR nie byli zatrudnieni koordynatorzy, wobec których było wszczęte postępowanie karne o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego /**akta kontroli str. 29**/.

4. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim.

W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu funkcjonowało 37 rodzin zastępczych, w tym 20 rodzin spokrewnionych, 16 rodzin niezawodowych, 1 rodzina zawodowa, a także 4 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 91 dzieci /**akta kontroli str. 30-35**/.

Ponadto ustalono, że spośród wszystkich osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, 22 rodziny i 3 rodzinne domy dziecka w dacie kontroli objęto wsparciem koordynatorów, natomiast pozostałe rodziny i 1 rodzinny dom dziecka pozostawały pod opieką Organizatora **/akta kontroli str. 36-37/**.

5. Zapewnienie wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ustalono, że w PCPR nie wprowadzono, w formie wewnętrznych zarządzeń, odrębnych regulacji, dotyczących pracy koordynatora, rodzaju sporządzanej przez niego dokumentacji, czy też sposobu jej prowadzenia. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali nie więcej niż z 15 rodzinami zastępczymi lub rodzinnymi domami dziecka, co zgodne jest z zapisami art. 77 ust. 4 ustawy. Stwierdzono ponadto, że zadania koordynatora, w stosunku do osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, nieobjętych jego wsparciem, w okresie podlegającym kontroli realizowało siedmiu pracowników Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych na stanowiskach: specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej, psycholog, pedagog **/akta kontroli str. 21-24/**.

Ustalono, że osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w każdym badanym przypadku pisemnie wnioskowały o objęcie ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez złożenie *Wniosku o objęcie rodziny opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej*, na którym Kierownik wpisywał nazwisko wyznaczonego koordynatora **/akta kontroli str. 38/**. Kierownik zapytana o to, w jaki sposób Organizator przed wyznaczeniem koordynatora zasięga opinii rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka do czego obliguje art. 77 ust. 2 ustawy, odpowiedziała: *w przypadku rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, które złożyły wniosek o koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, opinię na temat koordynatora wyrażają one ustnie podczas wizyty w ich środowisku pracownika PCPR i wyznaczonego koordynatora* **/akta kontroli str. 39-40/**. Kontrolujący stwierdzili jednakże, że wyrażenie opinii przez rodziny sprawujące pieczę zastępczą nie było w żaden sposób dokumentowane, co budzi wątpliwości, czy były każdorazowo zasięgane. Wszystkie działania w omawianym zakresie wymagają zachowania formy pisemnej, ponieważ ta zapewni możliwość ewentualnej ich weryfikacji. Przyczyną powstania uchybienia była niewłaściwa praktyka Organizatora w zakresie dokumentowania działań podejmowanych w obszarze udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej. Pomimo stwierdzenia uchybienia praktyka ta nie wywołała negatywnych skutków w realizacji zadań.

Stwierdzono ponadto, że w teczkach osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą objętych wsparciem przedstawicieli Organizatora, znajdowały się *Karty z wizyty*, sporządzane dwa razy w roku, pozostałych wizyt w środowisku, kontaktów osobistych i telefonicznych oraz czynności na rzecz rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w żaden sposób nie dokumentowano. W ramach wykonywania czynności kontrolnych zwrócono uwagę na zasadność ustalenia sposobu dokumentowania ww. czynności.

6. Organizacja wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie pisemnych informacji przekazanych przez Kierownika, stanowiących akta kontroli **str. 41-43** oraz analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, iż w zakresie

organizacji wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu podejmowane były działania, w szczególności w formie:

a) zapewnienia badań psychologicznych rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka:

Stwierdzono, że osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, zamieszkujące teren powiatu, poddawane były badaniom psychologicznym, w wyniku których sporządzano opinie o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Badania psychologiczne w przypadku rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka przeprowadzane były co dwa lata przez psychologa, który posiadał tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia oraz co najmniej 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, co zgodne jest z zapisami art. 46 ust. 3 oraz 42 ust.1 pkt 5 lit. b ustawy. Jednakże w związku z faktem, że opinie nazywane były np. *Opinia psychologiczna*, w ramach instruktażu wskazano na konieczność nazywania tego dokumentu zgodnie z ustawą, tj. *Opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka*. Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, że sporządzane dokumenty, były mało wnikliwe, ponadto kolejne opinie np. z 2017 r. i 2019 r. zawierały prawie identyczne informacje i nie uwzględniały oceny rodziny pod względem posiadania przez nią predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 42 ust.1 pkt 5 lit. b /**akta kontroli str. 44-45/**. Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości był brak wystarczającej staranności przy sporządzaniu powyższych opinii, natomiast jej skutkiem był brak pełnej wiedzy na temat posiadania przez osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą wystarczających predyspozycji i motywacji do pełnienia tej funkcji.

Na podstawie analizy przedłożonych kontrolującym dokumentów stwierdzono też, że w przypadku rodzinnego domu dziecka /**akta kontroli str. 35/**, opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka sporządzono tylko jednemu z małżonków. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika kontrolowanej Jednostki wynika, że: *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, sprawdza pod kątem predyspozycji i motywacji, a także do spełnienia wymagań do bycia rodziną zastępczą czy prowadzącym rodzinny dom dziecka osoby, które ustanowione były przez sąd rodziną zastępczą lub – w przypadku prowadzących rodzinny dom dziecka - osoby, z którymi została podpisana umowa o pełnienie tej funkcji.* [REDACTED]

[REDACTED] /**akta kontroli str. 46-47/**. [REDACTED]

[REDAKTION]

Przyczyną powstania nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów prawa, a jej skutkiem brak wiedzy, czy osoba prowadząca rodzinny dom dziecka posiada wystarczające predyspozycje i motywacje do pełnienia tej funkcji.

Odnosząc się natomiast do faktu podpisania umowy na prowadzenie rodzinnego domu dziecka [REDAKTION] /akta kontroli str. 48-52/, należy stwierdzić, że jest to niezgodne zarówno z powoływanym wcześniej art. 41 ust. 1 ustawy stanowiącym o tym, że rodzinny do dziecka stanowią małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim oraz art. 54 ust. 6, z którego wynika, że jeżeli umowę zawierają małżonkowie, wynagrodzenie przysługuje małżonkowi wskazanymi w umowie. W związku z tym, że stwierdzona nieprawidłowość nie dotyczy przedmiotu kontroli, nie wydaje się zaleceń w tym zakresie. Pouczono Kierownika o obowiązku przestrzegania i wypełniania zapisów ustawowych związanych z podpisywaniem umów z osobami prowadzącymi rodzinny dom dziecka.

b) zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby:

Centrum zapewniało osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkolenia, majce na celu podnoszenie ich kompetencji i kwalifikacji. Zarówno w 2018 r. jak i w 2019 r. aktualne potrzeby szkoleniowe oceniono na podstawie bieżących kontaktów a osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą, zgłaszanych przez nich problemów oraz proponowanych przez nich tematów w trakcie szkoleń. Szkolenia organizowane przez PCPR, których wykaz stanowi **akta kontroli str. 41**, prowadzone były przez zewnętrznych specjalistów.

W 2018 r. osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą uczestniczyły w szkoleniu *Wystarczająco dobry rodzic*, w 2019 r. natomiast w szkoleniach:

- *W drodze do samodzielności, aspekty wychowania dorastających podopiecznych,*
- *W kierunku rozwiązań – szkolenie w ramach kampanii przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży.*

W tezkach osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą znajdowały się imienne zaproszenia informujące o terminach, miejscu oraz zakresie poszczególnych szkoleń.

c) zapewnienia pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ustawy do zadań organizatora należy w szczególności zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia i rodzin pomocowych.

Z podanych informacji wynika, że: *W 2012 r. zostały wysłane pisma z informacją o planowanym szkoleniu na 2013 r. z zapytaniem dotyczącym utworzenia grup wsparcia – chęć wyraził 1 prowadzący rodzinny dom dziecka, natomiast na zapytanie dotyczące w/w tematyki wysłane listownie w 2017 r. żadna rodzina nie była zainteresowana tego typu wsparciem /akta kontroli str.41/.*

W okresie podlegającym kontroli PCPR nie podejmował prób utworzenia grupy wsparcia. W opinii zespołu kontrolnego zasadnym jest podejmowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia, ponieważ ta forma pomocy może w znaczący sposób poprawić jakość opieki nad powierzonymi dziećmi.

Zgodnie ze stanowiskiem Kierownika kontrolowanej Jednostki stanowiącym **akta kontroli str. 41**, na terenie powiatu nie wystąpiła potrzeba utworzenia rodzin pomocowych. Jednakże na podstawie analizy przedłożonych kontrolującym dokumentów stwierdzono, że osoba prowadząca zawodową rodzinę zastępczą, [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] /akta kontroli str. 53-67/. Z podanych informacji wynika, że o powyższych sytuacjach powiadamiany był sąd.

Sytuacja ta jednoznacznie wskazuje na to, że w Powiecie istnieje potrzeba powołania rodzin pomocowych, w celu udzielania wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w przypadkach braku możliwości czasowego sprawowania opieki nad powierzonymi im dziećmi – zgodnie z art. 73 ustawy.

W myśl art. 76 ust.4 pkt 17 do zadań organizatora należy organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. Uwzględniając też zapis art. 35 ust.1 ustawy, zgodnie z którym umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu (poza wyjątkami wskazanymi w ustawie), wydaje się, że w przypadku gdy osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, czasowo nie są w stanie sprawować osobistej opieki nad dzieckiem i tej opieki nie sprawuje też powołana do tego rodzina pomocowa, zasadnym byłoby aby Organizator każdorazowo występował do sądu z wnioskiem o wyznaczenie na ten czas opiekuna dla dziecka.

d) organizowania dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy:

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy, przy zapewnianiu pieczy i wychowania dzieciom umieszczonym w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka

rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, mogą korzystać z pomocy wolontariuszy, organizowanej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą PCPR nie podejmował próby zorganizowania na terenie powiatu wsparcia wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, ponieważ, jak wynika z przedłożonej informacji, osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą nie chciały wprowadzać do swojego środowiska osób obcych **/akta kontroli str. 41/**. Jednakże w opinii zespołu inspektorów, wolontariat może być bardzo znaczącą formą pomocy rodzinom zastępczym, dlatego też w ramach instruktażu zwrócono uwagę na zasadność podejmowania działań w tym zakresie.

e) prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:

Stwierdzono, że osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w okresie objętym kontrolą miały możliwość korzystania z poradnictwa prowadzonego przez specjalistów, zatrudnionych w Centrum. Jedną z form pomocy, jaką oferował Organizator było poradnictwo psychologiczne oraz pedagogiczne, świadczone przez psychologa i pedagoga zatrudnionych w PCPR i w Punkcie Konsultacyjnym w PCPR w Nidzicy. Jednakże, na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji, w której odnotowywane były porady specjalistów, stwierdzono, że dokumentacja ta prowadzona była w sposób mało szczegółowy **/akta kontroli str. 68/**. Dlatego też w ramach instruktażu zwrócono uwagę na zasadność prowadzenia jej w sposób bardziej wnikliwy, tak aby było wiadomo m.in. kto się zgłosił po poradę, z jakim problemem, jakie wsparcie czy pomoc otrzymał.

Ponadto PCPR w Nidzicy w latach 2018-2019 realizował projekt dofinansowany ze środków EFS w ramach RPO pn. „Aktywizujemy i Usamodzielniamy”, w którym uczestniczyło 18 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w wieku 15-25 lat. W ramach projektu młodzież korzystała z indywidualnego poradnictwa psychologa i doradcy zawodowego, jak również z warsztatów kompetencji wychowawczych, kreatywnego myślenia, planowania wydatków i zarządzania budżetem domowym, komunikacji międzyludzkiej, autoprezentacji, budowania własnej wartości, treningu zastępowania agresji i radzenia sobie ze stresem. W ramach projektu psycholog umawiał się z młodzieżą w miejscu jej zamieszkania **/akta kontroli str. 42/**.

Rodziny sprawujące rodzinną pieczę zastępczą informowane były też o możliwości uzyskania wsparcia z pomocy zewnętrznych specjalistów np. w Powiatowym Ośrodku Rozwoju Edukacji w Nidzicy.

f) zapewnienia pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego:

Ustalono, że PCPR zapewniał pomoc w formie poradnictwa prawnego osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Miały one możliwość korzystania 4 razy w miesiącu z porad radcy prawnego, zatrudnionego w PCPR w Nidzicy w ramach umowy zlecenia. Rodziny mogły też korzystać z porad prawnika w każdy wtorek w godz. 15.30 – 17.30

w budynku PCPR oraz codziennie w godz. 8.00 – 13.00 w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej, prowadzonej przez Powiat Nidzicki w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy /akta kontroli str. 42/.

g) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego:

Ustalono, że kontrolowana Jednostka umożliwiała osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą możliwość skorzystania z pomocy psychologa oraz pedagoga zatrudnionych w PCPR i w Punkcie Konsultacyjnym oraz poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach. Ponadto w celu uniknięcia zjawiska wypalenia zawodowego pracownicy PCPR i koordynatorzy pracujący z osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą w celu zachowania i wzmocnienia ich kompetencji oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego na bieżąco prowadzili rozmowy, doradzali rodzinom w różnych kwestiach, informowali o możliwości skorzystania z pomocy specjalistów /akta kontroli str. 42/.

7. Uwagi i wnioski

Mając na uwadze ustalenia kontroli wnioskować można, że w okresie objętym kontrolą, osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy zapewniało dostęp tylko do niektórych form wsparcia, przewidzianych w art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania rodzin zastępczych oraz występujące trudności w sprawowaniu opieki nad powierzonymi im wychowankami, niezbędne jest ustawiczne rozwijanie zakresu wsparcia udzielanego przez Organizatora. Wobec powyższego rekomenduje się podejmowanie dalszych działań mających na celu zapewnienie rodzinnej pieczy zastępczej wszechstronnego, w tym specjalistycznego, profesjonalnego wsparcia, w szczególności poprzez tworzenie warunków do działania grup wsparcia, podejmowanie ustawicznych działań mających na celu utworzenie rodzin pomocowych oraz zapewnienie pomocy wolontariuszy.

W ramach czynności kontrolnych zwrócono uwagę na zasadność prowadzenia przez specjalistów bardziej szczegółowej dokumentacji w zakresie udzielanego przez nich wsparcia oraz dokumentowania pracy przedstawicieli Organizatora z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka, nieobjętymi wsparciem koordynatora. Ponadto wskazano na konieczność tytułowania opinii psychologicznych sporządzanych dla osób sprawujących rodzinną opiekę zastępczą, zgodnie z nazewnictwem stosowanym w ustawie.

8. Zalecenia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami oraz uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Kierownika, jako osoby odpowiedzialnej za jego

powstanie, stosownych działań, mających na celu jego wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. Dokumentować zasięganie opinii osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 77 ust. 2 ustawy, przed przydzieleniem im koordynatora.
2. Opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka opracowywać rzetelnie, ze wskazaniem predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka – zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy.
3. W przypadku rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka tworzonych przez małżonków – opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka sporządzać dla obu małżonków - mając na uwadze art. 41 ust.1 ustawy.
4. Podjąć działania mające na celu utworzenie na terenie Powiatu grupy wsparcia oraz rodzin pomocowych w celu realizacji obowiązku Organizatora polegającego na zapewnienia pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w tych formach – zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ustawy.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

Marzena Przybylska-główny specjalista
Lilla Kondrusik –główny specjalista